

PIETER WINSEMIUS

De meeste profeten
beginnen in de woestijn

UITGEVERIJ BALANS

Inhoudsopgave

- 11 Woord vooraf
- 13 Was ein Anderer kann, dass kann ich auch
- 14 Ga nooit in zaken met een vriend
- 15 Wie het minste weet, mag de domste vragen stellen
- 16 Die zien we straks wel weer
- 17 Ik verander geen letter meer, zelfs al is het een typefout
- 18 Ik heb een verschrikkelijke hekel aan iemand die beweegt, maar niet weet waarnaartoe
- 19 Geef een ander de eer, als jij je zin maar krijgt
- 20 Interessant?
- 21 Haast ge als ge de tijd hebt...
- 22 Helemaal niets
- 23 De bladluis in het paradijs
- 24 Je moet niet vertrouwen op een technologie die je niet de baas bent
- 25 Meestribbelen
- 26 Hij heeft mij niet nodig!
- 27 Hoe begin je een puzzel?

- 28 Alles moet langer
- 29 Gaan of thuisblijven
- 30 Je hoeft niet goed te zijn, als je maar geen fouten maakt
- 31 I suddenly found that he was reacting to my slower pace – not by accelerating, but by going slower
- 32 De Eerste Wereldoorlog is toch ergens goed voor geweest
- 33 De bal ligt op de stip en dan moet je schieten
- 34 De loopkever en de goudplevier
- 35 Why women lose at bridge
- 36 Gewoon doorrademen
- 37 Ze kan toch niets zeggen
- 38 The client comes first
- 39 Het gelijk van de veemarkt
- 40 Hup Ajax! Hup Feyenoord!
- 41 Dan zou ik maar zeggen dat je er niet om geeft
- 42 Als iemand moeilijke woorden gebruikt, kent hij zijn vak niet
- 43 Het wordt altijd een keer elf uur
- 44 De blootstest
- 45 Parende padden
- 46 Je kunt meer dan je denkt
- 47 Kom hier zitten!
- 48 Nu knipogen er een paar over het randje van de wolk
- 49 Laat een opening als je de vijand omsingelt
- 50 Jouez mal mais jouez vite

- 51 Neem jij die grijze, dan neem ik die kale
- 52 De overheid is een schurk met een hoge hoed
- 53 Onthoud altijd de derde ronde
- 54 Will, skill en thrill
- 55 If it doesn't have content, it must have form
- 56 In het Zuiden zijn ze katholiek...
- 57 Spinnenwebmanagement
- 58 No-nonsense
- 59 Fatsoen is de norm
- 60 De meeste profeten beginnen in de woestijn
- 61 Een goed natuurkundige kan alles
- 62 Niemand houdt van ze
- 63 Nooit een ruitertje op je dossier
- 64 Tussen de witte lijnen en met de gepeetste
kant boven
- 65 Geld is een slecht ding
- 66 Talk softly but carry a big stick
- 67 U spréékt met de linkervleugel van de VVD
- 68 Dan kunnen we eindelijk eens fatsoenlijk eten
- 69 Schilder in primaire kleuren
- 70 Het belangrijkste is rugdekking
- 71 De Wet van behoud van ellende
- 72 Zijn ze al langs geweest?
- 73 Focus, focus, focus
- 74 Gouden lepel
- 75 Je hoeft niet gek te zijn om wereldkampioen te
worden, maar het helpt wel
- 76 Doe het eerste halfjaar geen grote interviews

- 77 2 procent maakt een gigantisch verschil
- 78 Follow the fellow who follows a dream
- 79 Als ik zou willen dat je het begreep, zou ik het wel
beter hebben uitgelegd
- 80 Als een makelaar tegen je zegt...
- 81 Trouw met de aardigste vrouw van Nederland
- 82 Dit is misschien wel het grootste wat ik ooit zal doen
- 83 De losse noten rijgen zich aaneen tot een lied
- 84 Merk je dat je steeds verder achterin loopt
- 85 De beste man moet ook de aanvoerder zijn
- 86 Betaal terug met dubbel tarief
- 87 Je moet een goed verhaal niet om een leugentje
bederven
- 88 Speak up now or forever hold your peace
- 89 Heb je een momentje?
- 90 Hockeystickmanagement
- 91 Grote beslissingen neem je op de punt van je tong
- 92 Ze kunnen het verschil niet zien tussen die man op
de poster en jou
- 93 Ze eten 's middags warm
- 94 Elk diploma koopt je een stukje vrijheid
- 95 Nu heeft die muur een probleem
- 96 Up or out
- 97 Je gaat het pas zien als je het doorhebt
- 98 Je betaalt er wat meer voor, maar dan staat er ook
wel wat
- 99 't Is een hard leven
- 100 Wie moet hiervan wakker liggen?

- 101 De juristen ván tafel, de ingenieurs áán tafel
- 102 De hoogste trede van Maslow moet je niet willen bereiken
- 103 Ik heb het altijd al gezegd
- 104 Houd nooit jezelf voor de gek
- 105 Als je lekt, doe het dan goed
- 106 As it net kin sa't it moat, dan moat it mar sa't it kin
- 107 Een organisatiestructuur bedenk je in een halfuur...
- 108 Generaal of visventer
- 109 Hoofd boven de wolken, voeten aan de grond
- 110 U bent op dit gebied de grootste deskundige, kunt u mij helpen?
- 111 Niet-helpen
- 112 Het verschil tussen een pessimist en een optimist
- 113 Everybody has plans until they get hit
- 114 Versterk je sterktes
- 115 Je bent maar eenmaal maagd, daarna blijf je uitleggen hoe het gekomen is
- 116 Trouwen doe je ook voor de mindere dagen
- 117 De man kan erlangs of de bal kan erlangs, maar nooit de man met de bal
- 118 Dat begrijpt mijn buurman niet
- 119 De Waarheid van Casimir
- 120 Altijd met de allerleukste naar huis
- 121 Tevreden mensen hebben de wereld nooit veranderd

- 123 Dankwoord

Was ein Anderer kann, dass kann ich auch

In de vierde klas van de middelbare school schreef ik het in mijn schoolagenda: wat een ander kan, kan ik ook. Ik haalde dat uit het boek *Das Totenschiff* van de geheimzinnige schrijver Traven. We lazen in die tijd een kleine honderd boeken voor onze boekenlijst en het is het enige citaat dat bij mij bleef hangen. Ik trok mij op aan die slagzin van Traven, veranderde dat jaar ook mijn handschrift; het was het begin van een sprong naar een nieuw 'ik'.

In latere jaren heb ik mijzelf er vaak aan herinnerd. Soms zit je met vragen en zoek je handvatten: hoe verder? Ik bofte, mijn leven lang kreeg ik dan veel goede raad en kon ik me optrekken aan mensen om me heen. Met dit boek geef ik de lessen die ik daarbij leerde graag door: als ik ervan kon leren, dan u misschien ook. Omdat Traven misschien wel meer gelijk had dan velen geneigd zijn te geloven: wat een ander kan, kan ik ook.

Ga nooit in zaken met een vriend

Vanaf een vroeg moment ramde mijn vader het erin: ‘Ga nooit in zaken met een vriend, want je riskeert een vriend te verliezen. En ga helemaal nooit in zaken met familie, want je mag nooit riskeren hen te verliezen.’ Mijn zussen en ik waren dan ‘verstandig’ en zwegen. Pas veel later ben ik zijn wijsheid gaan doorgronden. Als je zakendoet met een vriend, dan is de prijs hoog als je verhouding vertroebelt door een belangentegenstelling of door een verschil van inzicht. Met familie geldt dit in het kwadraat.

Toen ik zelf de leeftijd voor dergelijke keuzes had bereikt, gaf mijn vader de vervolgles. ‘Als je geld uitleent aan familie of vrienden, beschouw het dan als afgeschreven,’ zei hij. Misschien had hij door schade en schande bijgeleerd. Het heeft mij een aantal malen sores bespaard zonder al te hoge kosten. Niet doen, die zaken met geliefden, en als je het om wat voor reden toch doet, meteen afschrijven. Je hoeft nooit buikpijn te krijgen over terugbetaling en komt dat geld alsnog, dan bevestigt het de wederzijdse liefde.

Wie het minste weet, mag de domste vragen stellen

Ik ben de grootmeester van de domme vraag. Deels is dat uit nood geboren. Toen ik in het kabinet kwam, wist ik veel niet en er was maar één manier om dat te veranderen: door het stellen van elke vraag die in mij opkwam. Dat is mij goed bevallen en het werd een soort formule: zolang iedereen ervan doordrongen is dat ze meer weten dan jij, mag je de domste vragen stellen. De meeste mensen vinden het fijn te weten dat ze meer weten, dus dat werkt prima.

Ooit waren mijn collega Jacqueline en ik trekkers van het project Gigaport, dat beoogde supersnelle internetverbindingen tot stand te brengen op onze universiteiten en hogescholen. Zij was programmadirecteur en een totale alfa met een enorme gunfactor. In het werkveld wist iedereen veel meer dan wij en wij mochten onge-reemd vragen stellen. Geen onderwerp was taboe en het was een sleutel voor onze gezamenlijke doorbraak.

Die zien we straks wel weer

‘De jongste deelnemer is twaalf en werd getraind door zijn vader.’ Ik luisterde naar de verslaggever bij de Marathon van Frankfurt. Mijn voetbalelftal was die dag met pensioen gegaan en ik moest iets nieuws, dus ik zei tegen mijn elfjarige zoon: ‘Albert, trek je spullen aan, we gaan een marathon lopen.’ Het werd de laatste vader-zoonervaring en we leerden veel. Albert wilde bijvoorbeeld ‘winnen’ van zijn leeftijdgenoten; als hij werd gepasseerd, wilde hij versnellen. Ik moest hem voorhouden: die zien we straks wel weer. Bijna onveranderlijk trof je in het tweede deel van een lange loop inderdaad zulke doodlopers langs de kant.

Ik dacht daar vaak aan als ik mensen om mij heen een bliksemcarrière zag maken: die zien we straks wel weer. Weinigen kunnen het geduld en de discipline opbrengen om een vak goed te leren en ook te blijven investeren in zichzelf. Als je mensen vraagt hoeveel ‘werkboeken’ ze het laatste jaar hebben gelezen, komt daar verbluffend vaak een zeer laag en rond getal uit. Dat heeft mij altijd verbaasd. Een beetje hardloper weet dat de medailles pas aan de finish worden verdeeld. Tot die tijd is het hard werken.

Ik verander geen letter meer, zelfs al is het een typefout

Waarden laten hun waarde pas zien als ze ertoe doen. Voor die tijd bieden ze nauwelijks houvast: ze zijn onomstreden en meestal een open deur. Ik werd daarvan vroeg in mijn carrière doordrongen toen ik een ‘spannend’ rapport – het verslag van een grote enquête – besprak met topambtenaren. Een aantal van onze bevindingen was in strijd met het bestaande beleid en was daarom mijn gastheren onwelgevallig.

De ambtenaren oefenden hevige druk uit en op een gegeven moment zei ik nijdig: ‘Ik verander geen letter meer, zelfs al is het een typefout.’ De consternatie was algemeen en ik was buitengewoon verheugd dat tijdens een vervolggerek mijn baas achter mij ging staan. Voor hem was dat ook link; het ging om een belangrijke cliënt. Maar vanaf dat moment wist ik dat waarden van doorslaggevend belang konden zijn.

Ik heb een verschrikkelijke hekel aan iemand die beweegt, maar niet weet waarnaartoe

Ik was te gast bij het managementteam van een grote onderneming. Tijdens de werklunch lanceerde een van de managers een bevlogen voorstel dat grote bijval kreeg. Het was niet mijn onderwerp, maar ik kende de onderneming goed. Het was, in de fameuze woorden van voetbaltrainer Bert Jacobs, van de categorie ‘hots-knotsbegoniavoetbal’: lange trappen naar voren en dan maar hollen op hoop van zegen.

Ik trok kennelijk een lelijk gezicht en de bovenbaas betrapte me. ‘Wat vind jij ervan, Pieter?’ vroeg hij. Ik stond voor het blok maar greep terug op een gouwe ouwe: ‘De grote managementfilosoof Johan Cruijff zei ooit: “Ik heb een verschrikkelijke hekel aan iemand die beweegt, maar niet weet waar naartoe.”’ De bovenbaas glimlachte: ‘Ik geloof niet dat Pieter het een goed plan vindt. Ik stel voor dat we het maar schrappen.’ Iedereen knikte instemmend. Het was, met dank aan Johan, het meest effectieve advies van mijn carrière.